

zoooh!

2 / 2011

Revista del Zoo de Barcelona

La Susi i la Yoyo ja estan juntes

El Zoo guanya el premi de Conservació AIZA 2011

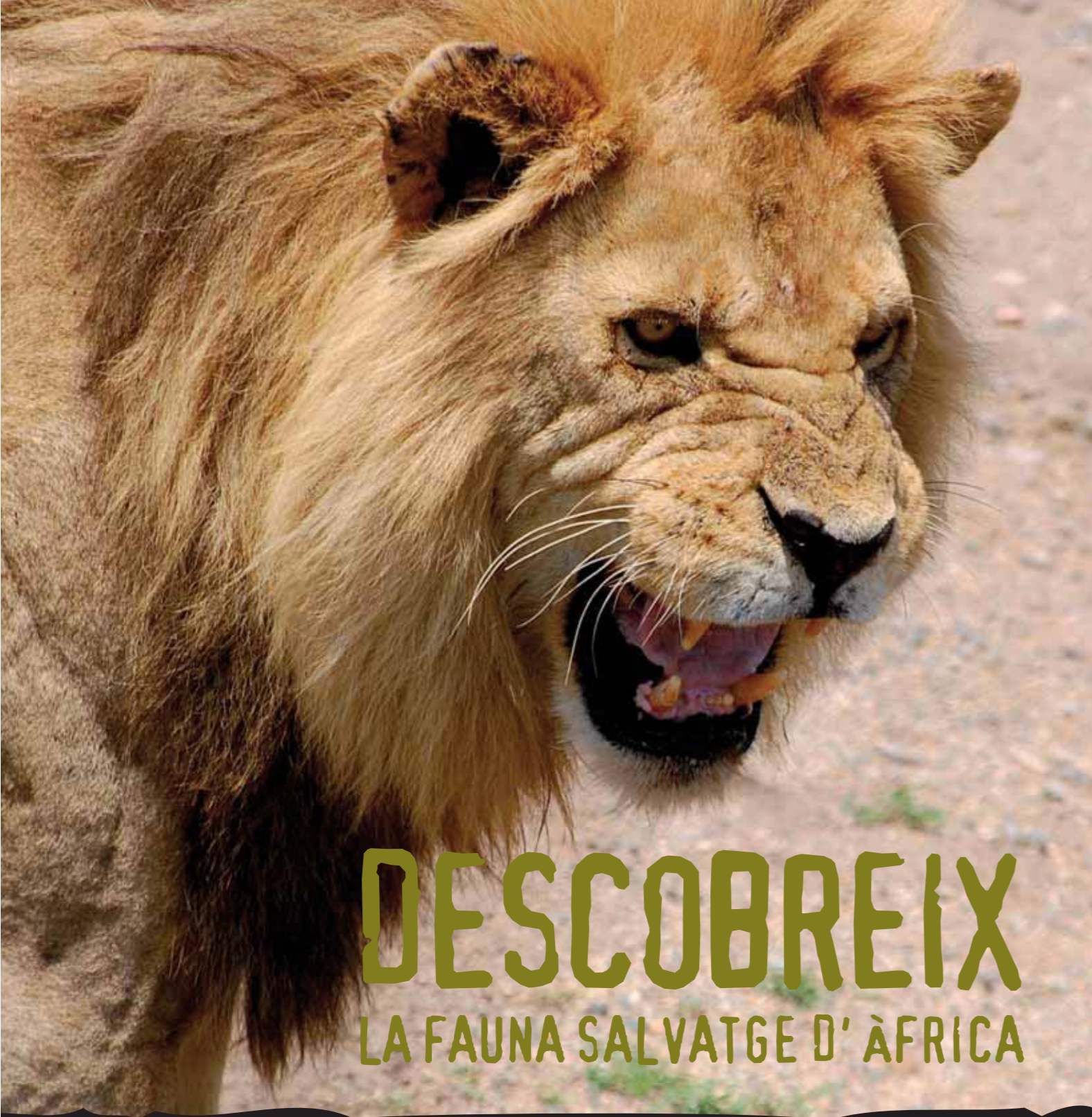
Atorgades les beques PRIC 2011

Projecte mona de Barbaria:
Campanya Pas de l'Estret

B:SM

Ajuntament de Barcelona

DESCOBREIX LA FAUNA SALVATGE D'ÀFRICA

UN VIATGE INOLBIDABLE PER A TOTA LA FAMÍLIA A TANZANIA!

Prepara't per a descobrir un dels llocs més màgics del planeta, la sabana africana, un increïble safari en 4x4 on us endinsareu en els grans parcs del nord de Tanzània, Serengeti, Ngorongoro, Tarangire i Manyara per observar tota la naturalesa i la fauna que viuen en ells. Elefants, girafes, zebres, lleons, guepards, gaseles, lleopards i molts més seran els protagonistes d'aquesta gran aventura. A més de visitar un poblat Masai, on coneixereu tots els costums d'aquesta tribu ancestral.

**TABIA
SAFARIS**

ZOOCLUB BARCELONA:
Tel. 93 225 67 86 · zooclub@bsmsa.es
TABIASAFARIS:
C/Presó, 9 Àtic · 43201 Reus
Tel. 977 345 088 · Mov. 670 682 533/667 569 696
www.tabiasafaris.com · www.tabiasafaris.es

**JA POTS FER
EL TEU SOMNI
REALITAT PER
NOMÉS
1.990 EUR.**

50è Aniversari de la revista del Zoo i 120è Aniversari del Zoo de Barcelona

Arribem novament puntuals a la cita amb els nostres socis i lectors, amb un nou número de la revista, ple de continguts i informacions sobre la dinàmica del Zoo.

L'any vinent celebrarem el 50è aniversari de la revista, el primer número de la qual va aparèixer l'any 1962. Des d'aquell moment i fins avui, ha estat un canal de comunicació permanent amb la família del Zoo i una eina fonamental per divulgar la tasca de conservació, recerca i educació que es fa al Zoo, a més d'una manera directa d'aportar coneixement sobre la fauna en general i els animals de la nostra col·lecció en particular. Aquest històric fons documental estarà progressivament a disposició de tothom al web del Zoo gràcies al procés de digitalització de tota la col·lecció que hem endegat. Actualment, ja es poden consultar els números corresponents al període 1962-1966.

Les celebracions no acaben aquí, però. L'any 2012 el Zoo arribarà als 120 anys d'història, iniciada l'any 1892 quan l'Ajuntament de Barcelona, a partir de l'acord amb en Lluís Martí-Codolar, qui aportà el primer nucli d'animals de la col·lecció, va establir les bases de l'actual Zoo al recinte del Parc de la Ciutadella.

A hores d'ara hem començat a pensar en la definició de la celebració d'aquestes dues fites al llarg de tot el 2012, raó per la qual, en el proper número de la revista, us presentarem tot un ventall d'iniciatives que voldríem sotmetre a la vostra consideració, obrint així l'organització de les dues efemèrides als vostres suggeriments i participació.

Tal com mostrem gràficament a la portada, hem culminat el procés d'associació de les dues elefantes. Cal considerar-lo un èxit, ja que tant la **Susi** com la **Yoyo** conviuen juntes i molt tranquil·les sense que s'hagi observat cap episodi agressiu per part de cap d'elles. Per a la finalització del procés d'associació ha estat clau poder disposar d'uns nous dormitoris que, per les seves dimensions i característiques, redunden de forma notable en un increment del seu benestar. En pàgines interiors trobareu un ampli reportatge sobre tot aquest procés.

Un altre fet remarcable aquests darrers mesos ha estat l'adjudicació de les beques corresponents a la 3a edició del Programa de Recerca i Conservació, PRIC, i de la 7a edició de la beca Floquet de Neu. A la convocatòria PRIC d'enguany s'han presentat un total de 28 projectes, i 11 foren els que optaren a la beca Floquet de Neu. Aquesta elevada participació demostra el progressiu reconeixement que van assolint aquestes línies d'ajut entre els investigadors i les institucions científiques que treballen en el camp de la conservació de la fauna, fet que ens encoratja a seguir treballant de forma decidida en aquesta direcció.

Volem també destacar tres iniciatives endegades pel Zoo en el camp de la sensibilització i la divulgació en col·laboració amb altres institucions i organismes: la Campaña Pas de l'Estret per a la protecció de la mona de Barbaria en el marc del conveni amb DEPANA, el seminari sobre l'aportació de la comunitat zoològica a la protecció dels grans simis en col·laboració amb el Consorci

Universitari Menéndez Pelayo a Barcelona, i l'arribada a Barcelona del primer laboratori de la Base Espanyola Juan Carlos I a l'Antàrtida, en què també ha participat l'Institut de Ciències del Mar-CSIC. Finalment, i en l'avinentsa de la finalització de la meua etapa al capdavant de B:SM, vull agrair a tots els socis i membres del Zoo Club el vostre suport i acompanyament, i a tots els professionals i treballadors del Zoo la vostra dedicació i empenta en benefici de la millora i creixement de la institució. De ben segur que el temps lliure de què ara disposaré, em permetrà seguir mantenint, des d'una nova perspectiva, la relació amb un equipament entranyable de la nostra ciutat.

Alfred Morales
Director general de B:SM.

Maquetació i impressió: L'atrina Iniciatives Socials
Dipòsit legal: B-30671-98

B:SM
Barcelona de Serveis Municipals
Gran Via Carles III, 85 bis
08028 Barcelona

Director del Zoo de Barcelona: Miquel Trepal
Sots-director: Emilio Rodríguez
Cap de Col·lecció Zoològica: Joaquim Lacueva
Cap de Parc: Jordi Indiano
Cap de Serveis Generals: Jorge Cerón

Editada per Zoo de Barcelona

Parc de la Ciutadella, s/n · 08003 Barcelona · Telèfon: 93 225 67 80 · Fax: 93 221 38 53
Mail: zoo@bsmsa.cat · www.zoo@bsmsa.cat

Director: Rafael Cebrian

Cap de redacció: M. Neus Miró

Consell de redacció: Manel Aresté, Eulàlia Bohigas, Anna Costa, Jordi Fàbregas, Josep Garcia, Jordi Indiano, Àlex Mascarell, Mayra Nieto i M. Josep Virgos

Coordinació: Jordi Fàbregas

Fotografia: Albert Pàmies, Arxiu Zoo, DEPANA, Eulàlia Bohigas, Filmax, Institut Jane Goodall, Jordi Fàbregas, Josep Garcia, Mª Josep Virgos, Romina Pavé.

ZOOCLUB Parc de la Ciutadella s/n · 08003 Barcelona · Telèfon: 93 225 67 86 · zooclub@bsmsa.cat

El Zoo de Barcelona no es fa responsable de les opinions expressades pels seus col·laboradors. Prohibida la reproducció total o parcial del contingut d'aquesta publicació amb finalitats comercials, sigui quin sigui el mitjà o procés de reproducció, sense autorització de l'editor.

Ajuntament de Barcelona

FreeDamm

La 0,0 més baixa en calories

Existeix un club que no existeix. És un club en el que no importa ni l'edat ni el sexe. No requereix uniforme. No té seu. Ni horaris. No atorga premis. I per descomptat... No demana sacrificis. Podríem dir-li Free, no?

2 / 2011

Sumari

- 6 Actualitat**
Recull d'últimes notícies del Zoo de Barcelona
- 12 Els nostres animals**
La Yoyo i la Susi, juntes
- 16 El nostre Zoo**
Atorgades les beques de Recerca i Conservació i la Beca Floquet de Neu de l'any 2011
- 18 Educació**
Cursos i activitats
- 21 Pòster**
Elefant africà
- 27 El nostre Zoo**
L'antic laboratori de la base antàrtica espanyola arriba a Barcelona
- 28** La mona de Barbaria
- 30 Recerca i conservació**
Relació entre mares i fills en la mona uduladora negra
- 33 El nostre Zoo**
Primeres imatges de la pel·lícula *Floquet de neu*
- 34 Zoo Club**
- 37 Llibres**
El camaleó enfadat
- 38 Quadern de camp**
- 40 La nostra revista de fa...**
- 41 Ecoiniciatives**
- 42 Amb el suport de...**

Campanya mobilitza't per la selva

El Zoo de Barcelona ha adoptat dos ximpanzés, el **Petit Prince** i la **Kudia** gràcies a la campanya "Mobilitza't per la selva", amb la col·laboració de l'Institut Jane Goodall Espanya i el suport de la primatóloga i conservacionista Jane Goodall.

L'objectiu de la campanya, endegada l'any passat, és recollir telèfons mòbils en desús a les entrades del Zoo i entre els treballadors de BS:M, per poder reutilitzar els terminals, reciclar el material adequadament i recaptar fons per a projectes de suport al Congo. Els ximpanzés rescatats dels furtius i els caçadors són duts al centre de Tchimpounga, on l'Institut Jane Goodall (IJG) dona feina a 64 treballadors locals per tenir cura de més de 140 animals. La gran majoria hi han arribat quan encara eren bebès, en pessis-

mes condicions, després de ser decomissats a caçadors, traficants o particulars que els tenien com a mascotes. Els ximpanzés orfes són atesos per experimentats cuidadors, que dirigeix la veterinària espanyola Rebeca Atencia, i viuen en grups en un entorn natural i fent sortides diàries al bosc, alhora que es planeja la seva futura reintroducció a la selva.

Si voleu seguir ajudant-nos, porteu els vostres mòbils en desús a les portes del Zoo, on hi tenim unes urnes expressament col·locades per recollir-los, i així ajudareu a la recuperació dels ximpanzés a l'Àfrica.

Per a més informació sobre la campanya podeu visitar el web www.mobilitzatperlaselva.org i conèixer més de prop les activitats de l'Institut Jane Goodall arreu del món. 🐾

org i conèixer més de prop les activitats de l'Institut Jane Goodall arreu del món. 🐾

ARRIBA UN NOU MASCLE DE GORIL·LA

El passat 7 de juny va arribar, procedent d'Hongria, l'**Ebobo**, un mascle de goril·la nascut al Zoo de Budapest el 18 de gener del 2000. Amb onze anys d'edat, l'**Ebobo** és un goril·la de mida considerable i complexió molt forta, el desenvolupament del qual encara no ha acabat i, per tant, pot seguir creixent els propers anys.

L'**Ebobo** ha viscut sempre amb la seva família i és tranquil i cor-

dial, de tracte fàcil amb els cuidadors i líder i bon mascle amb les seves noves companyes, la **Muni** i la **Batanga**, de 10 i 12 anys respectivament, nétes d'en **Floquet de Neu**.

De moment s'està adaptant perfectament a la nova llar i esperem que en el futur formi una gran família.

També han arribat 3 femelles i un mascle de gasela dama mohor, un mascle de tapir i un mascle de jaguar. 🐾

2a EDICIÓ DEL CONCURS FOTOZOO

El proper 1 de setembre s'obrirà el termini de tres mesos (fins al 30 de novembre) de recepció de fotografies per participar en la segona edició del concurs **FotoZoo**, patrocinat per **Sony** i en el qual col·laboren l'**Associació Catalana de Fotografia**, el **Gremi d'Hotels de Barcelona** i l'associació **Arca de Noè**.

Aquest any amb noves propostes i nous premis.

Ben aviat podreu trobar les bases a la pàgina web del Zoo.

Fotografies guanyadores del concurs **FotoZoo 2010**

EL ZOO GUANYA EL PREMI AIZA DE CONSERVACIÓ 2011

Des de fa cinc anys, l'AIZA (Associació Ibèrica de Zoos i Aquaris) convoca un premi per a projectes de conservació i recerca *in situ*, amb l'objectiu de reconèixer la tasca de conservació que fan els parcs zoològics i aquaris que són membres de l'Associació, i per fomentar alhora que participin en aquestes activitats.

En aquesta cinquena edició, el projecte guanyador ha estat un dels dos presentats pel Zoo de Barcelona, concretament el de conservació de la trenca *Lanius minor*, que ja ha estat àmpliament comentat en aquestes pàgines, fruit de la col·laboració entre el Zoo de Barcelona, el Centre de Recuperació de Fauna Salvatge de Vallcalent i l'Associació Trenca.

El premi està dotat amb 6.000 €, que ens ajudaran a seguir treballant en la conservació d'aquest amenaçat ocell autòcton, actualment l'animal vertebrat que corre més perill d'extinció al nostre país. 🐾

CX CatalunyaCaixa
Obra Social

CX MónNatura
Pirineus

Descobreix
CX MónNatura
Pirineus

Un món obert a la cultura del medi ambient i a la fauna salvatge dels Pirineus

Informació i reserves:
973 626 722 • www.catalunyacaixa.com/obrasocial
Son • Alt Àneu • Pallars Sobirà

Noves foques i canvi d'ubicació dels lleons marins

El mes de maig van arribar al Zoo cinc exemplars de foca comuna *Phoca vitulina*, procedents de Marineland Antibes (França), que ocupen la instal·lació on fins ara vivien els lleons marins. Aquests, molt més àgils i moguts que les fo-

ques, han estat traslladats al gran tanc de l'aquarama on disposen de 2,5 milions de litres d'aigua. En aquesta nova ubicació, els podeu observar per les finestres de visió subaquàtica i seguir les explicacions dels cuidadors durant les sessions educatives des de les grades del pis superior. 🐾

ELS FACOQUERS ESTRENEN NOVA INSTAL·LACIÓ

Vista de la instal·lació des d'un dels finestrals

La nova instal·lació dels facoquers *Phacochoerus africanus*, situada a la part central del Zoo, consta d'un ampli pati de 740 m² amb sorra, arbres i troncs, a més d'un fangar. Està envoltada per un mur de pedra artificial amb dos grans finestrals des d'on els podem observar de ben a prop. Els dormitoris, d'uns 60 m², també disposen d'un finestral per poder veure els animals quan es troben a l'interior. Actualment hi viuen dues femelles i dues cries d'aquests parents africans del senglar, a les quals se'ls afegirà properament el mascle. 🐾

Restauració de l'esquelet de la balena

El Zoo i l'empresa FCC (Fomento de Construcciones y Contratas) han signat un acord de col·laboració pel qual la constructora patrocina el procés de restauració de l'esquelet de rorqual comú *Balaenoptera physalus*, conegut popularment com "l'esquelet de la balena", que des de l'any 1985 s'exposa al parterre que hi ha davant l'entrada del carrer Wellington. Durant tots aquests anys s'han anat fent intervencions puntuals de manteniment, i ara s'ha decidit dur a terme una restauració integral per protegir-lo de les condicions meteorològiques que ha de suportar pel fet d'estar a la intempèrie. Part dels treballs ja s'han iniciat en el recinte, i després de l'estiu l'esquelet serà retirat durant uns mesos per tal de rebre els tractaments adients en un taller especialitzat. 🐾

Darrers Naixements

En aquesta època de l'any es concentren la major part dels naixements que es produeixen al Zoo. D'entre tots els que hi ha hagut recentment volem destacar els següents: el d'un poll de calau terrestre *Bucorvus leadbeateri*, que és la primera vegada que es reproduïx a les nostres instal·lacions, 11 flamencs de Cuba *Phoenicopterus ruber*, 5 txajàs comuns *Chauna torquata*, 2 mandrils *Mandrillus sphinx*, 1 mona vermella *Erythrocebus patas*, 2 bisons europeus *Bison bonasus*, 1 muntjac comú *Muntiacus muntjak* i 2 pandes vermells *Ailurus fulgens*. 🐾

5 DE JUNY: DIA MUNDIAL DEL MEDI AMBIENT

Des de l'any 1973, el 5 de juny se celebra el Dia Mundial del Medi Ambient, una commemoració establerta per l'Assemblea General de les Nacions Unides amb l'objectiu de sensibilitzar la població sobre la importància de tenir cura del nostre entorn.

Aquest any, al Zoo ho hem celebrat amb un seguit d'activitats destinades als més petits, per cridar la seva atenció sobre qüestions mediambientals.

El Zoo i algunes de les empreses i institucions que treballen amb nosaltres, **Cespa**, l'**Institut Català d'Ornitologia**, l'**Equip Verd del Zoo** i l'**Àrea de Medi Ambient de l'Ajuntament**, van preparar cinc punts d'activitat en els quals es podien seguir itineraris per veure ocells, participar en un concurs de pintura, observar directament la fauna lliure del Zoo, plantar llavors amb compost fet al Zoo i participar en jocs relacionats amb diferents aspectes de temàtica mediambiental. Alhora, es va fer una àmplia difusió de la campanya que fa l'Associació Europea de Zoos (EAZA) per a la conservació dels simis.

La proposta va ser un èxit i els nens i les seves famílies van poder veure què fem des del Zoo per reduir la petjada ambiental d'una manera divertida i entenedora. Esperem repetir l'experiència l'any vinent amb més col·laboradors i activitats. 🐾

EL CURS UNIVERSITARI CUIMPB 2011 DEL ZOO COL·LABORA AMB LA CAMPANYA DE L'EAZA SOBRE ELS SIMIS

Es dies 5 i 6 de juliol es va celebrar al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona el curs universitari d'estiu que organitza el Consorci Universitat Internacional Menéndez Pelayo de Barcelona (CUIMPB) Centre Ernest Lluch, amb la col·laboració de l'Ajuntament i el Zoo.

Aquest any, coincidint amb la campanya per a la protecció i la conservació dels grans simis (gibons, ximpanzés, gorilles i orangutans) de l'Associació Europea de Zoos i Aquaris (EAZA), el tema central del curs va ser "La contribució de la comunitat zoològica internacional a la conservació dels grans simis i els seus hàbitats".

El curs el va dirigir Bryan Carroll, director del Zoo de Bristol i màxim responsable de la campanya de l'EAZA d'enguany, mentre que la coordinadora va ser Mª Teresa Abelló, conservadora de primats del Zoo de Barcelona i vicepresidenta del TAG de grans simis de l'EAZA. De la mà d'especialistes internacionals en grans simis com Neil Bemment, vicepresident del Comitè d'EEP de l'EAZA, Angela Meder, primatòloga alemanya editora de la revista *Gorilla Journal*, Vicky Melfi, presidenta del TAG de gibons de l'EAZA, Doug

Cress, coordinador de United Nations Great Apes Survival Partnership (GRASP), o Rosa Garriga, veterinària del santuari per a ximpanzés de Tacugama (Sierra Leone), i també de professors catalans que al llarg de la seva trajectòria acadèmica han estat implicats en el coneixement d'aquestes espècies com José Domingo Rodríguez Teijeiro, catedràtic de vertebrats de la Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona, Montserrat Ponsà, catedràtica del Departament de Biologia Cel·lular de la Universitat Autònoma de Barcelona, Montserrat Colell, profes-

sora titular de la Facultat de Psicologia de la Universitat de Barcelona, especialista en Etologia i membre del Grup de Recerca Consolidat sobre l'evolució dels Homínids i d'altres Primats, o

Tomás Marqués, genetista de l'Institut de Biologia Evolutiva de la Universitat Pompeu Fabra-CSIC, el curs va aprofundir en els problemes als quals s'enfronten els grans simis i els seus hàbitats, així com en les accions que, de manera coordinada, desenvolupa la comunitat zoològica internacional per aturar l'efecte devastador que la pressió de l'home té sobre aquests animals i el seu medi natural. 🐾

Doug Cress, Bryan Carroll, Neil Bemment i Mª Teresa Abelló

Nova orientació de les botigues del zoo

Les botigues del Zoo, dins de la nova línia orientada a potenciar els productes relacionats directament amb el Zoo i amb les campanyes de sensibilització que s'hi desenvolupen i d'altres relacionats amb les ciències naturals com ara llibres i material educatiu, han desenvolupat, amb la col·laboració del Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Investigació de la Universitat de Barcelona (Fons J. Sabater Pi) i de la família Sabater, una col·lecció de productes basada en els dibuixos que el Dr. Jordi Sabater Pi va realitzar de **Floquet de Neu**.

Amb l'adquisició de cada producte, es lliurarà un tríptic en el que s'explica la trajectòria científica i acadèmica del Dr. Sabater Pi, introductor de l'Etologia en el nostre país, així com un breu recull de la història d'en **Floquet de Neu**. 🐾

Una convidada molt especial

Aquesta primavera, una convidada molt especial s'ha instal·lat a la colònia d'ardèids del riu Ter, a Torelló. Es tracta d'un berrat pescaire femella nascut a la colònia de berrats pescaires del Zoo de Barcelona la primavera del 2006. Ho hem pogut saber gràcies a les anelles de lectura a distància que ens aporten molta informació (lloc de naixement, edat, etc.). Això sí, sense destorbar els animals.

La descoberta la van fer, la matinada del 26 d'abril, els ornitòlegs Roger Jutglar, Martí Rodríguez i Joan Aymerich (del Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis). Fent recompte de nius a la colònia van detectar un berrat pescaire criant que duia una anella groga a la tibia de la pota esquerra amb la inscripció 5UT... i que ja tenia polls!!

Aquest berrat es recorda de manera molt especial al Zoo. El 21 de juny de 2006, quan tenia uns dos mesos de vida, va caure del niu. La fortuna va fer que anés a parar a l'aigua, d'on va poder ser rescatat. Després de constatar-ne el bon estat de salut, se'l va anellar i se'n va agafar una petita mostra de sang per determinar-ne el sexe, i se'l va deixar anar poc després a la

Moment del rescat i anellatge del poll de berrat pescaire.

La colònia reproductora d'ardèids d'Osona és una de les més interessants de Catalunya. Es troba en un bosc de ribera de verns a la riba esquerra del riu Ter, a Espadamala de Baix (Torelló), i any rere any acull un gran nombre de nius d'ardèids. Hi crien martinets de nit, berrats pescaires, martinets blancs i esplugabous. L'any 2011 s'hi han comptabilitzat, respectivament, 67, 41, 17 i 2 nius.

Vista de la colònia de Torelló, on s'hi poden distingir berrats pescaires i martinets de nit.

Alguns comentaris extrets del facebook:

- ☐ **Mònica Gol Contreras:** Sou genials!!! Un petonàs!!!
29 abril a les 07:18
- ☐ **Gerard Berenguera Fernandez:** Aket si k sap ahon viure bé... jejejeje.
29 abril a les 13:14
- ☐ **Bernat García:** Va néixer a Barcelona i ara viu aquí!! Impressionant!!!!!!!!!!!!!!
29 abril a les 23:11

instal·lació dels pelicans (a la foto es pot veure que era ben xop i un xic despistat). Durant uns dies se li van llençar peixos per ajudar-lo a recuperar-se i que anés guanyant pes... fins que un matí va desaparèixer definitivament del parc.

El seu recent albirament és, doncs, una gran notícia, no tan sols perquè ajuda a demostrar l'intercanvi poblacional entre diferents colònies, sinó també perquè permet saber com s'espavilen els berrats pescaires nascuts al Zoo quan decideixen marxar.

La seva història ha despertat força interès en el Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis (que pertany al Museu Industrial del Ter), fins al punt que van decidir fer-ne un seguiment a través del facebook del museu per donar-la a conèixer.

Que poc imaginàvem quan vàrem rescatar aquell berrat pescaire, el "5UT", que amb el temps es convertiria en tot un fenomen mediàtic. 🐾

La Yoyo i la Susi, juntes

Les dues elefantes fa pocs dies que ja comparteixen instal·lacions

Finalitza el procés d'associació i integració de les dues elefantes en les instal·lacions remodelades, on estrenen dormitoris.

L'associació

Associar animals que no es coneixen perquè convisquin en un mateix espai és sempre un procés llarg i delicat, sovint laboriós i que requereix d'una planificació experta i acurada.

També cal tenir en compte el temperament individual i les experiències prèvies i el nivell de sociabilitat de cada animal.

En aquest cas, el procés d'associació de la **Susi** i la **Yoyo** es va dissenyar tenint en compte criteris etològics, amb l'objectiu

de minimitzar el risc i assegurar en tot moment el benestar de les elefantes. D'acord amb aquests criteris, es van establir les etapes següents:

- 1.** Contacte visual i olfatori: les elefantes es podien veure però sense mantenir contacte físic. Període per habitar-se a les respectives olors.
- 2.** Intercanvi del territori: intercanvi dels patis exteriors de la instal·lació cada dia, de manera que podien compartir les olors pròpies de cadascuna i marcar els territoris respectius.
- 3.** Contacte protegit: se'ls permetia establir contacte físic, però sempre a través d'elements de protecció (barrots, portes dobles...), per evitar una possible agressió.
- 4.** Contracondicionament: la **Susi** i la **Yoyo** eren entrenades pel cuidador en contacte protegit, reforçant-les positivament quan es trobaven en un estat de calma, pròximes una a l'altra i cada cop que mostraven comportaments sociables.

5. Contacte directe: és el moment en què els darrers elements de protecció són finalment retirats i se'ls permet el contacte directe. Això es fa establint un circuit amb diferents barreres visuals i a través de les diferents portes de la instal·lació, que permeten als animals separar-se voluntàriament en cas de conflicte.

La durada de cada un dels períodes es va anar valorant i decidint en funció del comportament de les elefantes, i es va donar per finalitzada cada una de les fases quan ja no s'observava cap comportament tens entre elles.

El procés es va iniciar un cop la **Yoyo** es va adaptar a la nova instal·lació i ha culminat ara, moment en què els animals comparteixen espais. El procés, malgrat la lentitud ha estat un èxit ja que tant la **Susi** com la **Yoyo** mantenen un comportament tranquil.

En la fase final de l'associació ha estat determinant poder disposar dels nous dormitoris, resultat de la reestructuració de la instal·lació original d'elefants del Zoo de Barcelona, que finalitzarà amb l'execució de la primera fase de la nova zona on es recrearà un hàbitat de sabana de la regió de Sahel.

El passadís perimetral dels dormitoris permet als cuidadors moure's amb seguretat per la totalitat del recinte.

Els nous dormitoris

A l'hora de dissenyar els nous dormitoris s'han tingut en compte els darrers i més innovadors conceptes en aquest camp exposats recentment en el Dublin Zoo Elephant Facility Design Workshop.

A més, s'ha rebut assessorament d'Alan Roofcroft, especialista en elefants internacionalment reconegut que treballa amb altres zoològics europeus i americans.

Tota l'àrea de la instal·lació dedicada a acollir els dormitoris s'ha concebut com una continuació de la zona exterior, mantenint el mateix tipus de substrat i l'orografia variable, que es va mo-

dificant periòdicament tant a l'exterior com a l'interior. Això permet que els elefants construeixin àrees de repòs "a mida" movent la sorra i modificant-ne les formes.

Tota la zona dels dormitoris, que ocupa una superfície de 440 m², està coberta amb una estructura lleugera tipus hivernacle que deixa entrar molta llum natural i a través de la qual els animals poden veure l'exterior. D'altra banda, el públic pot contemplar sempre les elefantes, ja estiguin a l'exterior o a l'interior del dormitori.

Els animals tenen lliure accés als dormitoris i poden decidir entrar-hi voluntàriament en qualsevol moment del dia o de la nit. Això és possible perquè la nostra ciutat gaudeix d'un clima temperat que permet garantir tot l'any una temperatura mínima adequada per als elefants sense necessitat de tancar-los, gràcies a un sistema de calefacció eficient. Així, només els dies més freds pot ser necessari tancar les portes durant la nit.

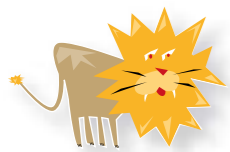
Aquest nou sistema, en el qual els animals trien en cada moment on estar, defuig l'antic concepte de quadra-dormitori i els permet desenvolupar les seves activitats en el lloc on es trobin més a gust. 🐾

Després d'un procés laboriós, les dues elefantes ja comparteixen els dormitoris i les instal·lacions exteriors.

Les elefantes compten a l'interior dels dormitoris amb elements d'enriquiment de la conducta, com aquestes xarxes amb menjar que pegen del sostre.

Atorgades les beques de Recerca i Conservació i la Beca Floquet de Neu de l'any 2011

El passat 5 de maig es van fer al Zoo les avaluacions dels projectes presentats a la convocatòria corresponent a l'any 2011 de les beques de Recerca i Conservació (3a edició) i la beca Floquet de Neu (7a edició).

De les 28 sol·licituds presentades en l'apartat de Recerca i Conservació, i després de la valoració feta pels membres del Comitè Científic d'Avaluació i Seguiment del Programa de Recerca i Conservació d'acord amb els criteris establerts a les bases de la convocatòria, aquest any s'han atorgat un total de 12 beques als projectes següents:

■ **Estudi de la fauna autòctona de mosquits Culex (Diptera: Ceratopogonidae) del Zoo de Barcelona.**

Investigador principal: Víctor Sarto i Monteys (Servei de Sanitat Vegetal)

■ **Planàries de la ciutat de Barcelona i de Girona: una aportació a la biodiversitat mediterrània desconeguda.**

Investigador principal: Miquel Vila Farré (Universitat de Barcelona)

■ **Amenazas para la conservación del elefante marino del sur *Mirounga leonina* en el Atlántico meridional derivadas de la pesca comercial.**

Investigador principal: Filippo Galimberti (Elephant Seal Research Group)

■ **Estudi de la distribució hivernal de la gavina capnegra *Larus melanocephalus* al golf de Sant Jordi, la seva principal àrea mundial d'hivernada.**

Investigador principal: Albert Cama i Torell (Grup de Recerca Consolidat Biologia de Vertebrats / Universitat de Barcelona)

■ **Caracterització genètica del tritó del Montseny *Calotriton arnoldi*: Implicacions en la gestió i conservació de l'espècie.**

Investigador principal: Emilio Valbuena Ureña (Centre de Recuperació de Fauna Salvatge de Torreferrussa / Universitat Autònoma de Barcelona)

■ **"Passive Integrated Transponders" o "Anelles de vores romes" en el marcatge de Quiròpters en vida salvatge i en captivitat.**

Investigador principal: Adrià López Baucells (Museu de Ciències Naturals de Granollers)

■ **Avaluació d'indicadors de benestar en goril·les mitjançant seguiment conductual, d'emissió de vocalitzacions i nivells hormonals.**

Investigador principal: Carles Riba Santos (Universitat de Barcelona)

Sessió del Jurat de la Beca Floquet de Neu.

■ **Estudio del impacto del cambio climático en los organismos marinos de ambientes costeros antárticos.**

Investigador principal: Verónica Fuentes (Institut de Ciències del Mar/CSIC - Consejo Superior de Investigaciones Científicas)

■ **Viabilidad de la adaptación de invertebrados bentónicos procedentes del "by-catch" de la pesca de arrastre en el Mediterráneo catalán y sus posibles usos. VIBAM.**

Investigador principal: Montserrat Demestre Alted (Institut de Ciències del Mar/CSIC - Consejo Superior de Investigaciones Científicas)

■ **Proyecto de conservación en Ghana (África) del mangabey de corona blanca *Cercocebus atys lunulatus*, en colaboración con West African Primate Conservation Action y Wildlife Division.**

Investigador principal: Sònia Sánchez López (Universitat de Barcelona)

■ **Impacte de la contaminació en la biodiversitat del Sundarbans, el manglar més gran del món.**

Investigador principal: Maria Assumpció Borrell Thió (Universitat de Barcelona)

Sessió del Jurat de les Beques PRIC.

■ **Luambe Conservation Project.**

Investigador principal: Olaf Behler (CCSC - Communities for Conservation Society Cologne)

Pel que fa a les 11 sol·licituds presentades a la convocatòria de la beca Floquet de Neu 2011, un cop valorats pels membres del Jurat de la beca segons els criteris establerts en les bases de la convocatòria, ha estat seleccionat per rebre la beca d'enguany el projecte:

■ **Millorant la seqüenciació del genoma de Floquet de Neu**

Investigador principal: Javier Prado Martínez (Universitat Pompeu Fabra)

APORTACIÓ ECONÒMICA DE LES BEQUES PRIC

- 1a edició, any 2009: 97.005 €
- 2a edició, any 2010: 88.225 €
- 3a edició, any 2011: 79.015 €

APORTACIÓ ECONÒMICA DE LA BECA FLOQUET DE NEU

- 7a edició, any 2011: 9.000 €

Activitats 2011

Dissabtes d'aventura

- Per a nens i nenes de 4 a 11 anys.
- Activitats per als dissabtes al matí.

Cada dissabte una nova experiència! Els educadors del Zoo t'ensenyaran nous aspectes i curiositats del món animal. Podràs observar i aprendre molt dels teus animals preferits i fer anotacions al quadern de treball i passatemps.

Calendari d'activitats:

- 17 de setembre: Quins dofins hi ha al Zoo?
- 1 d'octubre: Vols conèixer els lleons i els altres felins?
- 8 d'octubre: Com són les tortugues?
- 15 d'octubre: Vols saber com aprenen els dofins?
- 22 d'octubre: Què mengen els animals del Zoo?
- 5 de novembre: Com són els pingüins i les aus aquàtiques?
- 12 de novembre: Vols conèixer els lleons marins i els dofins del Zoo?
- 19 de novembre: Quina feina fan els veterinaris del Zoo?
- 26 de novembre: Com són els elefants i els grans herbívors?
- 3 de desembre: Quins dofins hi ha al Zoo?
- 10 de desembre: Vols saber com són els cocodrils i caimans del Zoo?
- 17 de desembre: Com són les foques, les morses i els lleons marins?

..... Dissabtes de 10 a 13 h

..... Per als socis Zoo Club: 16,40 €
Per als no socis de Zoo Club: 23,70 €

Només per als socis de Zoo Club!
Inscripció per a 3 dissabtes d'aventura diferents: 37,05 €

- Inscripcions fins al dimecres anterior a la data de l'activitat.
- Cal fer el pagament de l'activitat en el moment de la inscripció.
- Places limitades.

INFORMACIÓ : Tel.: 902 457 545 de 9 a 20 h
RESERVES: www.zoobarcelona.cat

Setembre,
octubre,
novembre,
desembre
2011

Els secrets del Zoo

- Activitats de diumenge al matí per a petits i grans.

Descobriu, pares i fills, tot allò que sempre heu volgut saber sobre els animals i el Zoo!

Els educadors del Zoo us acompanyaran en aquesta nova experiència.

Us emportareu un dossier de record i un petit regal.

Calendari d'activitats:

- 18 de setembre: El Zoo portes endins!
- 9 i 23 d'octubre: Coneix els lleons marins i els dofins!
- 6 i 20 de novembre: Protegim els grans primats!
- 4 i 18 de desembre: El Zoo portes endins!

..... Diumenges de 10 a 12.30 h

..... Família sòcia de Zoo Club: 25,75 € per família (inclou 2 adults i 2 infants). Suplement de 7,20 € per nen a partir del tercer.

..... Família no sòcia de Zoo Club: 77,30 € per família (inclou 2 adults i 2 infants). Suplement de 15,45 € per nen a partir del tercer.

- Inscripcions fins al dimecres anterior a la data de l'activitat.
- Cal fer el pagament de l'activitat en el moment de la inscripció.
- Places limitades.

INFORMACIÓ : Tel.: 902 457 545 de 9 a 20 h
RESERVES: www.zoobarcelona.cat

US RECORDEM QUE ENCARA US
PODEU APUNTAR ALS CASALS
D'ESTIU DEL ZOO!!!

Festes d'aniversari

INDIVIDUALS

- Per a nens i nenes i adults.
(Recomanada per a infants de més de 4 anys)
- El Zoo et prepara una festa d'aniversari ben diferent.
Tu convides els teus amics i els animals us esperen!

Podreu esmorzar i bufar les espelmes del pastís d'aniversari i ser felicitats pels dofins.

En tot moment estareu acompanyats per un educador/a.

..... Dissabtes i diumenges de 10.30 a 13 h.

..... Preus per festa fins a 15 assistents:*
Per als socis de Zoo Club: 260 €
(assistent addicional: 20,85 €/persona)
Per als no socis de Zoo Club: 310 €
(assistent addicional: 24,85 €/persona)

- Cal reservar tan aviat com sigui possible.
- Cal fer el pagament de la festa d'aniversari en el moment de la inscripció.

* Cada festa només admet un homenatjat. En cas de voler fer una celebració per a dos infants s'han de reservar dues festes. Les places reservades que no es presentin hauran d'abonar 4,65 € en concepte de menú.

EN GRUP

Per si voleu celebrar una festa amb altres amics, tots junts! Podreu esmorzar i bufar les espelmes del pastís d'aniversari i apropar-vos als animals del Terrari.

En tot moment estareu acompanyats per educadors.

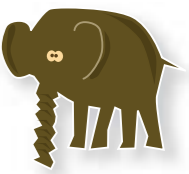
..... Dissabtes i diumenges de 10.30 h a 13 h.

..... PER A GRUPS DE MENORS DE 8 ANYS
Preus especials fins a 30 nens/es:
• per als socis de Zoo Club: 360 €/grup
• per als no socis de Zoo Club: 465 €/grup

..... PER A GRUPS DE MAJORS DE 8 ANYS
Preus especials fins a 40 nens/es:
• per als socis de Zoo Club: 465 €/grup
• per als no socis de Zoo Club: 570 €/grup

- Cal reservar tan aviat com sigui possible.
- Cal fer el pagament de la festa d'aniversari en el moment de la inscripció.

INFORMACIÓ
Tel: 902 457 545 de 9h a 20h

Casals de Zoologia NADAL-REIS 2011

- Per a nens i nenes de 5 a 13 anys.
- Activitats per a les vacances escolars.

Et proposem un nou pla per a les vacances de Nadal! Vine al Zoo! Pots triar el tema que més t'agradi i, durant una setmana, podràs endinsar-te en el món del Zoo, aprendre moltes coses noves i segur que faràs amics.

Fins i tot, amb els educadors, podreu apropar-vos a alguns animals. T'emportaràs un quadern de treball, moltes experiències i records per a sempre!

Programa

Dies 27, 28, 29 i 30 de desembre de 2011
• LA GRANJA I ELS PONIS (de 5 a 8 anys)
• VIURE A L'AIGUA, QUINA AVENTURA!
(5 a 13 anys, es fan grups per edats)

Dies 2, 3, 4 i 5 de gener de 2012
• LA GRANJA I ELS PONIS (de 5 a 8 anys)
• CONEIX LES CRIES I CADELLS DEL ZOO!
(5 a 13 anys, es fan grups per edats)

..... de 9 a 16 h

..... Per als socis de Zoo Club: 146,80 €
Per als socis de Zoo Club amb carnet de família nombrosa: 132 €
Per als no socis de Zoo Club: 162,80 €
Per al no socis del Zoo Club amb carnet de família nombrosa: 146,80 €

Hi ha un servei de guarda d'infants que inclou l'entrada una hora abans de l'inici del casal, i una hora un cop acabada l'activitat (8 a 17 h).
Preu: 4,00 €/hora

- Places limitades.

PER A MÉS INFORMACIÓ TELÈFON 902 457 545

Inscripcions a partir del dia 8 de novembre des del web: www.zoobarcelona.cat

Departament d'Educació del Parc Zoològic de Barcelona
Passeig de Circumval·lació, 3 - 08003 Barcelona
Horari de secretaria:
dilluns a divendres de 9 h a 13.30 h i de 15 h a 16.30 h

NOUS CURSOS DE FOTOGRAFIA

OBERT A TOTS ELS PÚBLICS

Dirigit a persones interessades en la fotografia que disposin d'una càmera digital, rèflex o compacta, i sentin curiositat pel món digital i animal.

■ INICIACIÓ A LA FOTOGRAFIA DE LA NATURESA

Dates: 5 al 9 de setembre

■ TÈCNiques AVANÇADES A LA FOTOGRAFIA

Dates: 12 al 16 de setembre

Durada: 10 hores

Horari: de dilluns a divendres de 16.30 a 18.30 h

Preu: 149,40 € per a socis o estudiants / 170 € per a no socis

ESPECIAL SOCIS

■ CURS DE FOTOGRAFIA PER A SOCIS

Dates: 17-18 de setembre

Lloc: Monegros

Durada: 15 hores

Dissabte: de 10 a 14 h al Zoo de Barcelona

Diumenge: de 8 a 19 h, sortida tot el dia "in situ"

Preu: 224,10 € per a socis

Informació i reserves: www.zoobarcelona.cat / 902 457 545

CURSOS UNIVERSITARIS

■ INTRODUCCIÓ A L'ETOLOGIA

Dates: 5 al 27 d'octubre

■ METODOLOGIA ETOLÒGICA

Dates: 2 al 24 de novembre

Durada: 46 hores

Informació i reserves: www.zoobarcelona.cat / 902 457 545

CURSOS INTENSIVS *

■ MEDICINA VETERINÀRIA DE MAMÍFERS I TORTUGUES MARINES

Dates: 12 al 16 de setembre

■ BIOSONAR I COMUNICACIÓ EN CETACIS: MECANISMES I COMPORTAMENT SOCIAL

Dates: 19 al 23 de setembre

Durada: 45 hores

Horari: de dilluns a divendres de 15 a 20 h i tres matins de pràctiques

Preu: 226,70 €, preu únic per a estudiants

*Cursos reconeguts com a crèdits de lliure elecció per les principals universitats catalanes.

Informació i reserves: www.zoobarcelona.cat / 902 457 545

CURSOS EXTERNs

CURSOS D'ORNITOLOGIA (ICO)

■ INTRODUCCIÓ A LES TÈCNiques DE CENS D'OCELLS

Dates: 17 al 20 d'octubre

■ APROFUNDIMENT EN MUDA I DATACIÓ DE PASSERIFORMES

Dates: 24 al 27 d'octubre

■ INTRODUCCIÓ A L'ANELLAMENT

Dates: del 14 al 17 i del 21 al 24 de novembre, i els dissabtes 19 i 26 de novembre

Informació i reserves: www.ornitologia.org

... i al març CURS DE PRIMATOLOGIA!!!*

El Parc Zoològic de Barcelona es reserva el dret a modificar o anul·lar les activitats programades, si no hi ha un nombre suficient d'assistents o si es produeix alguna incidència que ho justifiqui.

ELEFANT AFRICÀ

LOXODONTA AFRICANA

DADES BIOLÒGIQUES

- Pes: 4.000 – 7.500 kg
- Llargària: 6 – 7,5m
- Alçada: 3 – 4 m
- Gestació: 640 – 660 dies
- Nombre de cries: 1
- Pes en néixer: 90 – 135 kg
- Longevitat: 50 – 70 anys
- Reproducció: Vivípara
- Alimentació: Herbívora
- Vida social: Gregària

ECOLOGIA

■ Distribució:

L'àrea de distribució comprèn bona part d'Àfrica al sud del Sàhara.

■ Hàbitat:

L'elefant africà, el més gran dels mamífers terrestres, ocupa tota mena d'hàbitats més o menys arbrats: sabanes, selves, boscos de galeria, maresmes boscoses i fins i tot determinades zones semidesèrtiques. Els elefants de selva, més petits que els de sabana, són considerats una subespècie per alguns autors, mentre que per a uns altres es tractaria d'una espècie diferent, *Loxodonta cyclotis*.

FITXA TÈCNICA

CLASSIFICACIÓ

- Classe: MAMÍFERS
- Ordre: PROBOSCIDIS
- Família: ELEFANTIDS
- Gènere: *LOXODONTA*
- Espècie: *AFRICANA*

ELEFANT AFRICÀ

LOXODONTA AFRICANA

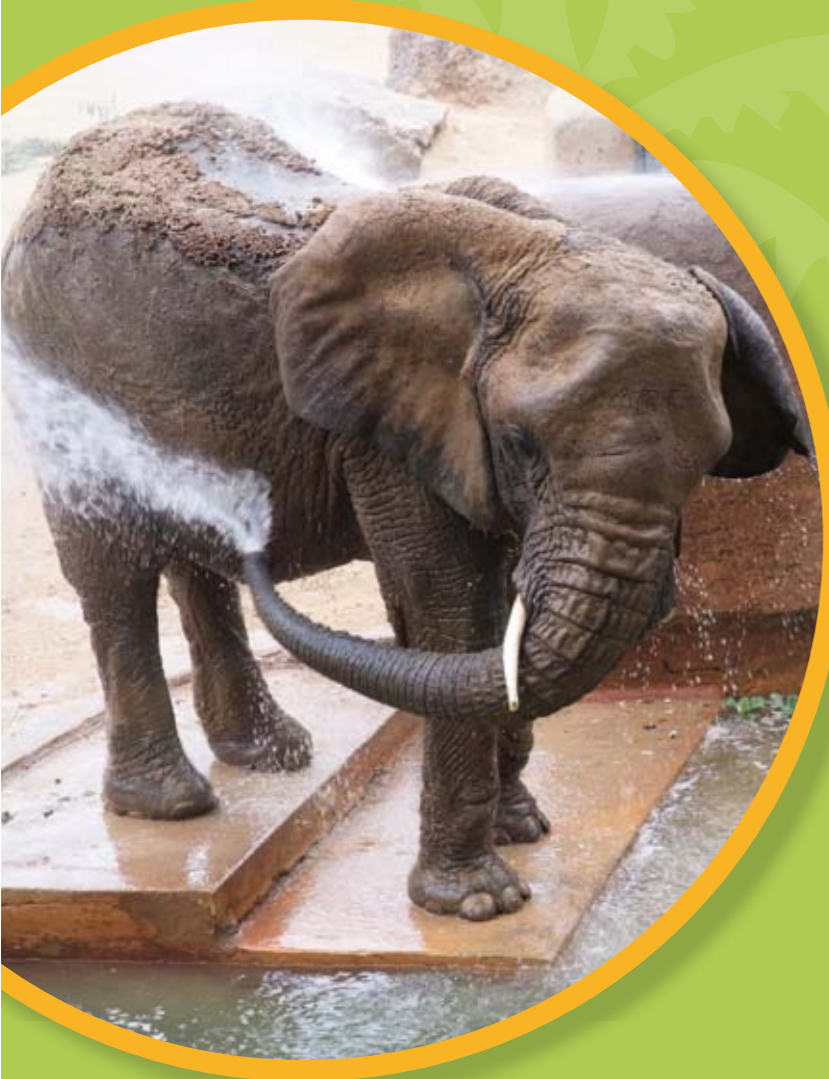
Fotografia: Albert Pamies

SITUACIÓ DE L'ESPÈCIE

L'amenaça més greu a la qual s'ha vist sotmès històricament l'elefant africà ha estat la caça furtiva, a causa del comerç de l'ivori del ullals. Durant la dècada dels 80 del segle passat, aquesta persecució va provocar la reducció de les poblacions en un 50 %. L'any 1989, però, se'n va prohibir la caça i el tràfic d'ivori, i això ha permès que el nombre d'exemplars s'hagi recuperat notablement. Malgrat que la caça il·legal continua sent un seriós problema en algunes regions, especialment a l'Àfrica central, en l'actualitat es troba també amenaçat per la pèrdua i la fragmentació del seu hàbitat, provocada per l'expansió de la població humana i les zones de conreu, com demostra el significatiu augment dels conflictes entre elefants i humans que s'està produint en els darrers temps.

D'acord amb les llistes vermelles de la UICN (Unió Internacional per a la Conservació de la Natura), preparades per la Comissió de la Supervivència d'Espècies, la situació de l'elefant africà (*Loxodonta africana*) és de **VULNERABLE**.

MENÚ 2X1

Fins el 30/09/2011, per la compra de qualsevol menú, te n'emportaràs un altre d'igual o d'inferior valor.

Promoció exclusiva per als socis ZOOCLUB. No acumulable a altres ofertes o promocions.

Els menús dels nostres centres són:

Burger SABANA

Menú Burger: Hamburguesa amb patates fregides i un refresc per només **8,30€**.

Menú Combo 2: Hamburguesa Sabana, patates fregides i refresc per **9,50€**.

Menú Safari: Hamburguesa ¼ de lliura, blat de moro, patates Steak house i refresc per **9,70€**.

Menú Infantil: Hamburguesa amb formatge, patates fregides, refresc i un petit suisse de postre, tot per **7,95€**.

Menú Hotdog: Hotdog, patates fregides i refresc per **7,20€**.

Als menús del **Burger SABANA** hi trobareu una àmplia oferta d'hamburgueses de primera qualitat.

LA GRANJA

Menú Chicken: 2 peces de pollastre amb patates i 1 amanida Mediterrània per **15,50€**.

Menú Chicken Plus: 4 peces de pollastre amb patates i 2 amanides Mediterrània per **29,95€**.

Els menús Chicken que podràs trobar cada dia porten el millor pollastre a l'ast. A La Granja t'ofereim d'altres menús, consulta la nostra oferta al mateix centre.

TERRARI

Menús Terrari: Tria el teu entrepà preferit, acompanya'l amb patates i beguda, i te'l preparem per només **7,20€**. Si et ve de gust un entrepà, el Terrari és el teu centre!

A més, no et pots perdre l'àmplia oferta dels centres de restauració: esmorzars, entrepans freds i calents, amanides, torrades, hamburgueses, pastes i arrossos, pollastre a l'ast, pizzes, carn i peix, entre d'altres.

Aquesta temporada estrenem un nou centre de restauració que se suma als ja existents: **Natural**, un espai on oferim una àmplia gamma de productes sense gluten.

NOU CENTRE: Natural

On trobaràs els nostres menús...

Burger SABANA

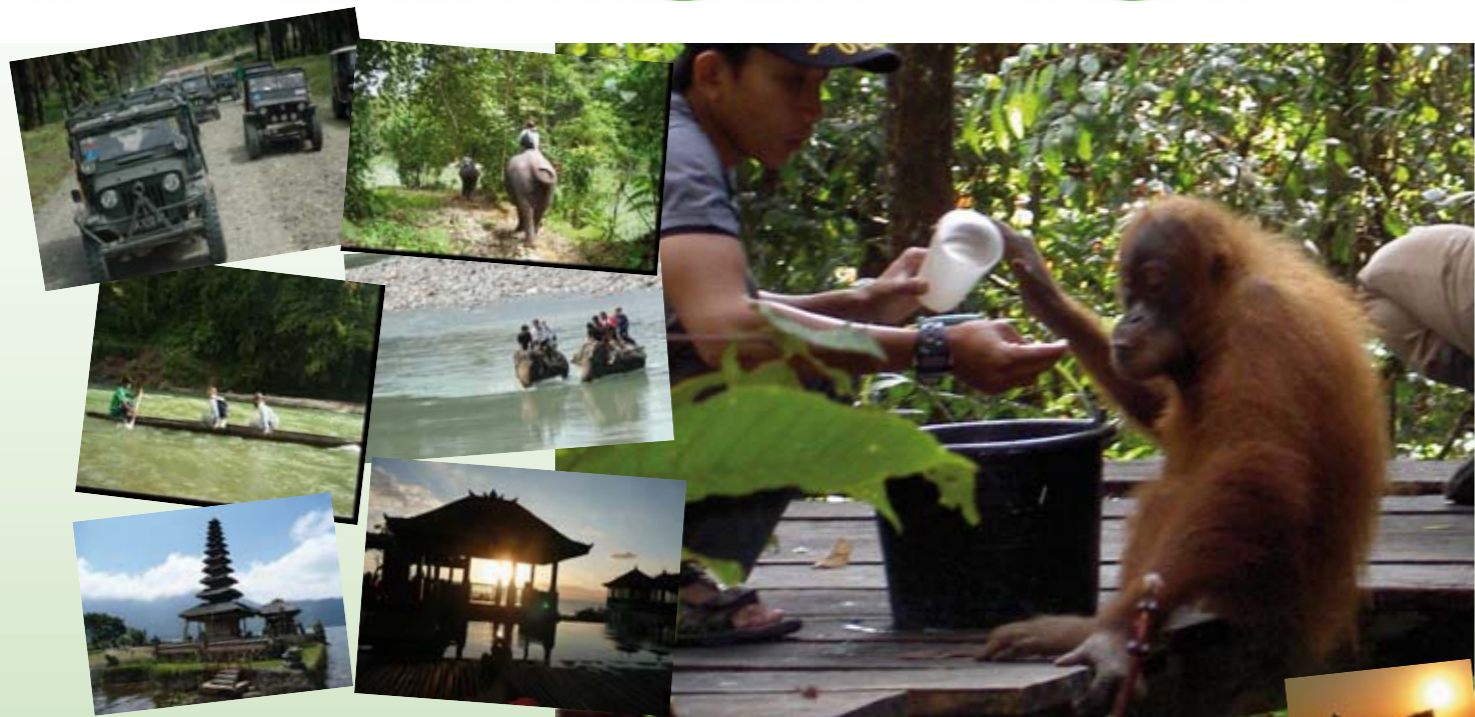
LA GRANJA

TERRARI

Aventura amb Orangutans + Màgica Bali

Dia 01. Sortida de Barcelona

Dia 02 Arribarem a l'illa de Sumatra per començar la nostra gran aventura al dia següent.

Dia 03 Visitarem la ciutat de Medan amb la seva Gran Mesquita i el Palau del Sultà. Conduïrem fins a la Selva!

Dia 04 Avui rentarem i Jugarem amb Elefants al riu! Després Muntarem en Elefant per la jungla. En acabar, ens tirarem a donuts gegants pel riu (si volem) per gaudir de la bellesa de l'entorn i ens banyarem en la Cascada de Buluh. Tornarem en 4x4 al nostre hotel.

Dia 05 Creuarem el riu en canoa tradicional per veure Orangutans en el seu centre de rehabilitació i en el seu entorn natural a la jungla.

Dia 06 Després de l'esmorzar tornarem a Medan, parant en plantacions i en un mercat tradicional. Prendrem vol a Bali, on ens estarà esperant el nostre guia privat per portar-nos a l'hotel.

Dia 07 Dia lliure per descansar a l'hotel escollit i gaudir de l'olor a Flors de Bali, l'anomenada Illa dels Déus.

Dia 08 Primer dia de Tour per Bali, visitant els Temples Ulun Danu i Ales Kedaton "Dels Micos", entre arrossars i quedant-nos bocabodats amb la romàntica Posta de Sol al Temple de Tanah Lot.

Dia 09 Segon dia de Tour per Bali visitant Temples i gaudint de la bellesa de paisatges de camps d'arròs, cocoters i palmerars.

Dia 10 Dia lliure per realitzar les últimes compres i gaudir de la màgia i bona olor de l'illa, i la simpatia dels balinesos.

Dia 11 A l'hora acordada el seu guia privat els portarà a l'aeroport, on prendran el seu vol de tornada a Barcelona.

Dia 12 Arribada a Barcelona.

Els orangutans són animals endèmics d'Indonèsia. Només els podrà veure en el seu medi natural aquí!

ENTRA EN CONTACTE AMB ORANGUTANS, JUGA AMB ELEFANTS I MUNTA A ELLS, EN CANOA, 4X4, DONUTS PEL RIU... Y GAUDEIX DEL RELAX EN BALI !

Agència local indonesia de confiança. Viatges personalitzats: Adaptan qualsevol ruta a les seves dates i al seu pressupost.

INCLOU: Vols interns, guia local, Allotjament a Bali en hotel 4*, Transports en vehicles privats, Entrada al Centre de Rehabilitació d'Orangutans.

Preguem consultin: Suplements segons dates. Preus vàlids per a 2011. Descomptes per a nens i per a més persones. *Preus subjectes a disponibilitat de vols.

935€ / persona
+ vol internacional,
preu estimatiu 950€*

Viu JA
Indonèsia!

El mòdul a l'illa Livingston, quan encara era l'única infraestructura de la base.

L'antic laboratori de la base antàrtica espanyola arriba a Barcelona

L'antic laboratori que durant més de 20 anys va formar part de la Base Antàrtica Espanyola Joan Carles I, ha arribat a Barcelona a partir d'un acord establert entre el Zoo i l'Institut de Ciències del Mar-CSIC.

El laboratori és un mòdul de 6 metres de llargada, 2,40 d'amplada, 2,79 d'alçada i un pes d'uns 3.000 kg, ja que té una base de formigó que impedia que fos arrossegat pels forts vents que bufen en aquelles latituds.

Quan el 1988 va ser instal·lat a l'illa Livingston era l'únic recinte de què disposaven els investigadors, fins que el 1990 la instal·lació es va ampliar amb altres mòduls, la qual cosa va permetre augmentar l'espai i disposar de dormitoris, cuina i una biblioteca.

Després de 23 anys de servei en les dures condicions de l'extrem sud del planeta, es va plantejar la necessitat de renovar la base i

l'any 2009 es van començar a desmantellar les antigues estructures. Durant la primera etapa, entre els anys 1988 i 1994, el laboratori va ser dirigit per Josefina Castellví, actualment membre del Consell Assessor del Zoo i una de les impulsores del seu trasllat a Barcelona per utilitzar-lo com a peça museística per divulgar els problemes que afecten els pols i, molt especialment, els efectes del canvi climàtic sobre les diferents espècies.

Des de l'illa Livingston, el mòdul fou traslladat a Ushuaia, a l'extrem sud de l'Argentina, i finalment va arribar al port de Barcelona el passat mes de maig. Durant la restauració, se substituirà una de les parets laterals per un gran finestral que permetrà observar-ne l'interior. Així mateix, s'ha previst recuperar el material científic de l'època que, exposat en uns plafons informatius, ens acostarà a les condicions de treball d'aquesta base pionera. 🐾

El mòdul, el passat mes de maig, al port de Barcelona

Josefina Castellví a l'interior del laboratori

La mona de Barbaria *Macaca sylvanus* és un primat cercopitècid, única espècie del gènere *Macaca* que es pot trobar fora del continent asiàtic. Es distribueix pel nord d'Àfrica, al Marroc i a Algèria, mentre que a Gibraltar trobem una població introduïda que viu en semilibertat.

La mona de Barbaria

El seu hàbitat són els boscos de cedres i roures, encara que és una espècie amb molta capacitat d'adaptació, que també pot habitar zones arbustives i penya-segats.

A més a més, pot viure en alçades de fins a 1.600-2.000 m i resistir temperatures que oscil·len entre els 0° C a l'hivern fins els 40° C a l'estiu.

Viu en grups grans, formats per uns 20 individus, multimascler/multifemella. La reproducció és estacional, per fer coincidir els naixements amb l'època de major abundància de menjar (abril-juny). La seva dieta consta principalment de fruita, fulles, escorça i petits invertebrats.

A l'octubre del 2008, la mona de Barbaria va passar de "Vulnerable" a "En perill" en la llista vermella d'espècies amenaçades de la UICN, ja que les poblacions salvatges estan disminuint (50-80% els darrers 30 anys). Aquesta disminució es deu sobretot a dues causes:

- La destrucció i degradació de l'hàbitat: és el motiu principal. Sobretot destaquem la sobreexplotació del medi natural per part de l'home: agricultura, ramaderia, consum de fusta, fabricació de pous (dificulten l'accés a l'aigua als animals)...

- El comerç il·legal: es calcula que cada any són capturades unes 300 cries per ser venudes com a mascotes. Aquestes cries creixeran en condicions deficitàries i desenvoluparan problemes psicològics i, de vegades, també físics i fisiològics.

Campanya de protecció de la mona de Barbaria al Marroc

La mona de Barbaria i el Zoo de Barcelona

El Zoo de Barcelona ha endegat un projecte per ajudar a la conservació *in situ* i *ex situ* d'aquesta espècie.

Una de les accions del projecte, que es fa en col·laboració amb DEPANA, és l'acollida i incorporació a les instal·lacions del Zoo d'un grup d'animals decomissats. El grup, integrat per exemplars rescatats per l'ONG catalana DEPANA, actua com a ambaixador de la seva espècie al Zoo i permet que els nostres visitants prenguin consciència de la problemàtica del comerç il·legal i la repercussió que té en les poblacions naturals.

A més a més, el Zoo ha concedit una beca PRiC (Projectes de Recerca i Conservació) a la investigadora Sian Waters, que lidera un projecte de conservació al Marroc (BMCRif). Amb l'import de la beca es finançarà la part educativa del projecte, amb la qual nens de diferents escoles locals podran conèixer la importància d'aquesta espècie com a part del seu patrimoni natural.

DEPANA i la Campanya Pas de l'Estret

Cada any més de 2 milions de persones travessen l'estret de Barbaria per anar al Marroc i a Algèria a través de diferents ports espanyols.

Aprofitant la gran quantitat de gent que durant els mesos d'estiu s'aplega en aquests punts, DEPANA ha desenvolupat el projecte *Campanya Pas de l'Estret* amb la qual es vol sensibilitzar aquests viatgers sobre la situació de la mona de Barbaria i les

conseqüències que té sobre l'espècie el comerç que se'n fa, alhora que se'n vol augmentar el valor com a bioindicadora dels boscos que habita, entre les poblacions locals. La campanya vol destacar el valor social, econòmic i cultural del seu hàbitat, i fomentar així la conservació com a font de riquesa nacional.

Les cries són l'objectiu del comerç il·legal

El projecte té previstes diverses accions, com per exemple la distribució de diferents materials divulgatius, dirigits tant als adults –fullets informatius en forma de ventalls o parasols per als cotxes (aprofitant la calor que fa durant els mesos d'estiu)–, com als nens, entre els quals es repartiran contes dedicats a la mona de Barbaria. A més, s'establiran punts informatius fixos amb cartells en llocs estratègics, com ara els punts de venda de bitllets.

Per aconseguir l'èxit del projecte, es vol comptar amb la participació de diferents entitats que també treballen en la conservació de l'espècie com AAP i BMCRif, així com amb l'assessorament d'entitats de l'àmbit magribí per adequar els continguts informatius. També és necessària la col·laboració de diverses autoritats i estaments com l'autoritat portuària, les companyies navilieres i el CITES.

La Campanya Pas de l'Estret va començar a mitjans de juny i s'estengué fins a final de juliol. Les accions proposades les han dut a terme voluntaris sota l'assessorament de DEPANA. 🐾

Taide Pérez, secció primats

Relació entre mares i fills en la mona udoladora negra

En comparació amb altres mamífers, els primats tenen una infància llarga. Durant aquest període de desenvolupament, que s'estén des del naixement fins al final del procés de deslletament, les cries depenen de les mares i d'altres individus del grup social per satisfer les seves necessitats d'alimentació, trasllat i protecció. A mesura que l'animal creix s'independitza gradualment de la mare pel que fa a l'alimentació i motricitat i es comencen a produir conflictes de comportament entre ambdós.

L'any 1974 el biòleg Robert Trivers va proposar que el conflicte és la conseqüència d'un conflicte genètic d'interessos entre la cria i la mare, l'origen del qual rau en el fet que, durant el seu creixement aquell demana més atencions per part dels pares de les que aquests poden donar-li. Per exemple, a mesura que es van fent grans les cries volen que l'alletament duri més temps del que les mares l'allarguen o

bé ser traslladats per elles quan ja han crescut prou per poder menjar i seguir el grup per si mateixos. A més, si la mare es dedica massa al fill actual l'habilitat per dedicar-se als fills futurs queda reduïda.

D'altra banda, el 1980 la biòloga Jeanne Altmann va proposar que el conflicte comportamental entre mares i fills es genera només durant els primers mesos de vida, quan les mares en-

Aquesta espècie presenta un clar dimorfisme sexual. Els mascles són de color negre mentre que les femelles són de color daurat.

senyen als fills, mitjançant el rebuig, a demanar atenció (llet o contacte) en moments que no interfereixin amb l'activitat d'ella, per exemple durant el descans.

Malgrat que el conflicte mare-cria ha estat estudiat en diferents espècies de primats del Vell Món i en simis, el coneixement de les relacions entre mares i fills en el cas dels primats del neotrópic és encara molt escàs. El projecte premiat amb la beca Floquet de Neu 2009 investiga l'evolució de la sociabilitat en els primats i els factors modeladors de la relació entre mares i infants en mones udoladores, la distribució de les quals és la més nombrosa entre els primats neotropicals. Aquest treball, que és el primer que investiga intensivament el conflicte mare-cria, té com a objectiu general estudiar el conflicte per comprendre'n la funció adaptativa i analitzar quina influència tenen en la seva intensitat certes variables ambientals, de comportament i d'història de vida.

Es van estudiar grups socials de dues poblacions de mones udoladores negres *Alouatta caraya* al nord-est de l'Argentina, que habiten boscos amb diferents disponibilitats estacionals d'aliment, estructura i composició florística. Aquestes poblacions s'han estudiat durant més de 10 anys pel grup de Primatologia de l'Estació Biològica de Corrientes, que depèn del Museu Argentí de Ciències Naturals. El seguiment de les cries es va fer durant el primer any de vida a partir del naixement i es van estudiar no només el desenvolupament infantil sinó també la relació que estableixen amb les mares, germans i altres membres dels grups socials als quals pertanyien. En el decurs de 2 anys es van estudiar 35 cries durant 2.566 hores: 20 membres de 6 grups en terreny continental, a l'Àrea de Río Riachuelo, i els altres 15 pertanyents a 5 grups localitzats l'Illa Brasilera. A més, es van fer estudis d'hàbitat i disponibilitat d'aliment en totes dues zones.

Malgrat que s'esperava que en l'ambient on la disponibilitat d'aliment és constant durant tot l'any (Illa Brasilera) l'interval entre parts fos menor en relació amb el de les femelles de l'altra zona (Àrea de Río Riachuelo), no es van detectar diferències i els naixements es van produir aproximadament cada 13 mesos si la cria anterior superava l'any de vida. Aquests resultats preliminars ens indicarien que les

El projecte "El conflicto madre-infante en *Alouatta caraya* y su comparación en dos sitios del noreste argentino" va ser un dels guanyadors "ex aequo" de l'edició de la Beca Floquet de Neu de l'any 2009. La investigadora principal és **Romina Elizabeth Pavé**, una biòloga argentina que treballa a la Estación Biológica de Corrientes, una institució que depèn del Museo Argentino de Ciencias Naturales.

diferències en l'estructura dels boscos i la disponibilitat d'aliment no actuen sobre l'interval entre parts, i, per tant, aquesta seria una variable d'història de vida conservada en les mones udoladores negres. D'altra banda, s'observa que el rebuig maternal a les sol·licituds d'alletament per part de la cria comença d'hora, a partir dels 2 mesos de vida i que els intents reeixits d'alletament disminueixen en funció de l'edat de les cries i del naixement de nous germans. A més, s'ha comprovat que les mares deixen de transportar els fills

quan aquests tenen uns 7-8 mesos de vida i que els integrants del grup participen activament en l'atenció de les cries, actuant com a germanes grans, principalment a través del trasllat. L'anàlisi completa de les dades obtingudes permetrà augmentar el coneixement dels límits de la variabilitat fenotípica que caracteritza les mones udoladores i fer comparacions amb espècies de primats neotropicals i primats del Vell Món sobre la relació mare-cria. 🐾

Romina Pavé

Es van estudiar grups socials de dues poblacions de mones udoladores negres que habiten boscos al nord-est de L'Argentina.

Primeres imatges de la pel·lícula *Floquet de neu*, estrena als cinemes el 23 de desembre

El proper 23 de desembre s'estrenarà als cinemes *Floquet de Neu*, la primera pel·lícula que s'ha fet sobre el famós goril·la blanc que va viure al Zoo de Barcelona. Gran part de la pel·lícula es va rodar al Zoo l'any passat i ben aviat en podrem gaudir a les sales de cinema. El film barreja imatge real amb animació amb uns resultats magnífics, els animals semblen de veritat!

A la pel·lícula, el **Floquet de Neu** arriba al Zoo de Barcelona. El color blanc fa que acapari totes les mirades dels visitants, però també provoca el rebuig dels seus nous companys goril·les, que no l'accepten com a un d'ells. Quan el **Floquet** descobreix que la famosa Bruixa del Nord està de pas a la ciutat, decideix anar a cercar-la perquè li doni una poció que el converteixi en un goril·la normal i corrent.

El que no sap el **Floquet**, però, és que fora l'espera el Luc de Sac, un malastruc malvat que el vol capturar perquè només el cor d'un goril·la blanc pot acabar amb la seva mala sort. Per fer-li front, el **Floquet** no estarà sol. El panda vermell **Ailur** i la petita Paula seran els amics inseparables del goril·la en aquesta fantàstica aventura.

La pel·lícula està dirigida per l'Andrés G. Schaer i escrita per l'Amèlia Mora i l'Albert Val. Compta amb un repartiment excepcional. El Pere Ponce, l'Elsa Pataky i els nens Claudia Abate i Joan Sullà en són els protagonistes. A la part d'animació tenim al **Floquet de Neu**, els goril·les **Ron**, **Ndengue** i **Kiddo**, i el divertit panda vermell, l'**Ailur**.

En una pel·lícula de dibuixos animats les veus són molt importants. Per això el Constantino Romero posa veu al **Ron**, el goril·la gran, i el Manel Fuentes a l'**Ailur**.

Floquet de Neu té Facebook i, si vols, pots fer-te amic seu:

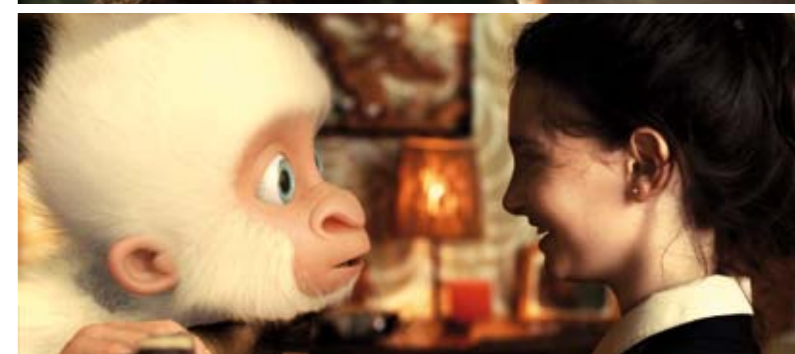
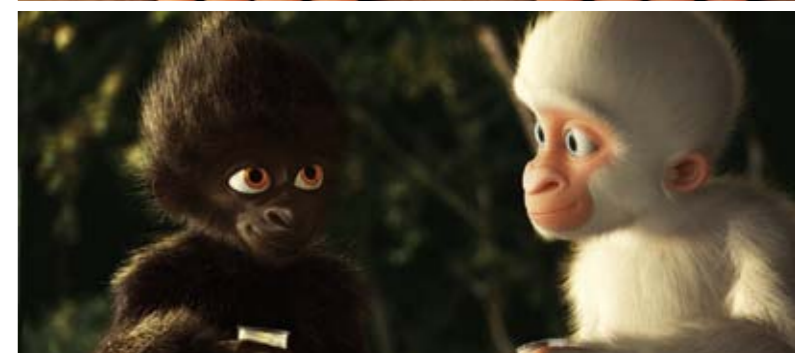
■ www.facebook.com/floquetdeneulapelicula

També en castellà:

■ www.facebook.com/copitodenievelapelicula

Floquet de Neu és una producció de Filmmax en coproducció amb Muf Animation i Utopia Global. Compta amb la participació de

Visita el web de la pel·lícula: www.floquetdeneulapelicula.com

TVE, la producció associada de TVC, i la col·laboració de l'Ajuntament de Barcelona (a través de BSM-Zoo de Barcelona) i de l'ICIC.

El **Floquet de Neu** va ser l'únic goril·la blanc al món. Va néixer a Guinea Equatorial i quan era només un petit goril·la el primatòleg Jordi Sabater Pi el va dur al Zoo de Barcelona. Des del moment que va arribar i fins a la seva mort va ser una icona a la ciutat i a Catalunya i fins i tot a la resta d'Espanya. Encara avui el seu record roman viu. 🐾

Premi per entrar a l'Espai exclusiu de socis

Posant davant la recuperada escultura Conjunt d'antílops. D'esquerra a dreta, al darrere, Marc Cabrera, Josep Monné, Carme Prat, Ramon Ibarz, Salvador Cabrera i Jordi Indiano; i en primer terme, d'esquerra a dreta, les nenes Anna i Núria Ibarz Prat.

Aquest estiu donar-se d'alta i renovar té premi!

Durant els mesos de juliol, agost i setembre, volem donar la benvinguda als nous socis i agrair la confiança dels que renouen la vostra quota amb un regal exclusiu. Per obtenir-lo només us caldrà descarregar-vos el VAL que trobareu a l'Espai exclusiu dels socis al web del Zoo www.zoobarcelona.cat i seguir les instruccions que s'hi detallen. Aconseguireu un talonari ple de regals exclusius per als socis, des de productes gratis als nostres punts de restauració fins a entrades gratuïtes per a museus, centres d'oci i moltes sorpreses més! No us el deixeu perdre!

I per als socis que renouen els mesos següents ja estem preparant noves sorpreses!

Recordeu que **tots els socis** teniu un **10% de descompte** en els serveis de Delta Turístic & Rent. No deixeu de visitar el seu web, www.deltaturistic.com, i també les magnífiques instal·lacions de l'hotel **Oliveres Beach Resort** a www.ohtels.es/hotel/Les_Oliveres.html

Conegueu la resta d'avantatges i ofertes exclusives per a vosaltres al web del Zoo www.zoobarcelona.cat i el seu Espai exclusiu per als socis, on també podeu fer còmodament gestions relacionades amb el vostre contracte des de casa.

Convideu els vostres amics i familiars al Zoo a un preu especial!
Com us vam anunciar en el número anterior, i per segon any, a la pàgina del costat trobareu 6 vals de descompte per comprar l'entrada al Zoo amb un 30% de descompte. D'aquesta manera, podreu convidar els vostres familiars i amics a acompanyar-vos a visitar el Zoo.

La Núria i L'Anna contentes amb el premi.

El passat 29 d'abril la **família Ibarz-Prat**, socis del Zoo Club des de fa cinc anys, van visitar-nos al Zoo per recollir el premi del sorteig organitzat pel Zoo en col·laboració amb Delta Turístic & Rent per als socis que van activar el seu compte a l'Espai exclusiu. Els guanyadors del sorteig, celebrat el 17 de desembre de l'any passat, van ser obsequiats amb un **cap de setmana al Delta de l'Ebre** a partir del 20 d'abril del 2011, amb estada a l'hotel de 4 estrelles Les Oliveres Beach Resort i una visita guiada pel Delta.

Els guanyadors van rebre el premi de mans del Sr. Marc Cabrera, responsable de Delta Turístic & Rent, i del cap de parc del Zoo, Sr. Jordi Indiano, en presència del director de l'hotel Les Oliveres Beach Resort, Sr. Josep Monné, i del col·laborador de Delta Turístic & Rent Sr. Salvador Cabrera. Tots plegats van passar una bona estona xerrant del Delta i els seus atractius, visitant les noves ocelleres per a trencaòls i voltor negre del Zoo, i passejant en cotxet elèctric pel parc.

COD. 130
30%
descompte
En la compra d'1 entrada

COD. 130
30%
descompte
En la compra d'1 entrada

COD. 130
30%
descompte
En la compra d'1 entrada

COD. 130
30%
descompte
En la compra d'1 entrada

COD. 130
30%
descompte
En la compra d'1 entrada

COD. 130
30%
descompte
En la compra d'1 entrada

Cigonya negra
Ciconia nigra

Al portador, en tarifa base d'adult o de nen. No vàlid per a grups. No acumulable amb d'altres ofertes o promocions. Prohibida la seva venda i/o reproducció. Vàlid fins al 31 de desembre de 2011, exceptuant el dia 12 d'octubre de 2011.

Dragó de Komodo
Varanus komodoensis

Al portador, en tarifa base d'adult o de nen. No vàlid per a grups. No acumulable amb d'altres ofertes o promocions. Prohibida la seva venda i/o reproducció. Vàlid fins al 31 de desembre de 2011, exceptuant el dia 12 d'octubre de 2011.

Libres

Els camaleons són rèptils, com les tortugues, les serps o les sargantanes. Tenen escates, neixen d'ous, i tots canvien de color, en moments especials, i segons les emocions que senten, però en aquest conte en trobem un que sempre és de color gris. Ell es pensa que està enfadat i, a més a més, no li agrada això de canviar de color, ja que tots els animals que coneix sempre són iguals i no van canviant així com així. El nostre protagonista, que es diu Bernat viu sol, avorrit i apartat d'altres companys, però, però... un dia es troba un altre camaleó que li provoca altres emocions, el fa canviar de color, i li descobreix que el color gris és el color de la tristor. Aquest fet el traspasa molt i... el fa preguntar-se per què està trist. A partir d'aquest moment, i després de sentir el desig de la companyia i de l'amistat, en Bernat s'obre a noves sensacions, a nous colors, a l'alegria, a compartir, i al que li ofereix la vida. Els camaleons són uns éssers delicats, es mouen a poc a poc, molt a poc a poc, s'agafen molt bé amb les seves potes perfectes i la cua, miren al voltant, què deuen sentir? Si alguna vegada trobeu un parell d'amics camaleons com els d'aquest conte, sotgeu amb molta cura aquests petits rèptils, mentre escolteu les vostres emocions i intenteu endevinar les seves.

Nens i nenes, amb aquest llibre descobrireu moltes coses sobre els camaleons, però potser també aprendreu a saber escoltar el que sentiu i per què ho sentiu: per què estic trist?, per què em sento sol? o, per què avui salto d'alegria? Les nostres emocions ens guien i ens diuen si estem bé. Llegiu, llegiu, la història d'en Bernat i a veure què en penseu...

Mª Neus Miró i Torrent
Llicenciada en Farmàcia i en C. Biològiques

Títol:
El camaleó enfadat
Autora:
Elena Angulo
Il·lustracions:
Cristina Durán
Editorial:
Lynx
Col·lecció:
Ales de paper, Sèrie Taronja

Ajuntament de Barcelona

Granota verí de fletxa blava
Dendrobates azureus

Al portador, en tarifa base d'adult o de nen. No vàlid per a grups. No acumulable amb d'altres ofertes o promocions. Prohibida la seva venda i/o reproducció. Vàlid fins al 31 de desembre de 2011, exceptuant el dia 12 d'octubre de 2011.

Ajuntament de Barcelona

Macaca de Barbaria
Macaca sylvanus

Al portador, en tarifa base d'adult o de nen. No vàlid per a grups. No acumulable amb d'altres ofertes o promocions. Prohibida la seva venda i/o reproducció. Vàlid fins al 31 de desembre de 2011, exceptuant el dia 12 d'octubre de 2011.

Ajuntament de Barcelona

Muntjac
Muntiacus muntjak

Al portador, en tarifa base d'adult o de nen. No vàlid per a grups. No acumulable amb d'altres ofertes o promocions. Prohibida la seva venda i/o reproducció. Vàlid fins al 31 de desembre de 2011, exceptuant el dia 12 d'octubre de 2011.

Ajuntament de Barcelona

Pingüi de Humboldt
Spheniscus humboldti

Al portador, en tarifa base d'adult o de nen. No vàlid per a grups. No acumulable amb d'altres ofertes o promocions. Prohibida la seva venda i/o reproducció. Vàlid fins al 31 de desembre de 2011, exceptuant el dia 12 d'octubre de 2011.

Ajuntament de Barcelona

Ajuntament de Barcelona

**UNA BOCA SANA I CUIDADA...
i segueix amb la teva vida**

Odont QUALITY
CLÍNQUES DENTALS

Si ets soci del ZOO CLUB BARCELONA, tu i els teus familiars podreu gaudir, a les 5 clíniques dentals Odontquality, de

SERVEIS GRATUÏTS

- Visita i diagnòstic odontologia general
- Diagnòstic d'ortodòncies
- Fluoritzacions
- Radiografies intrabucales
- Diagnòstic implantològic

SERVEIS A PREU FIX

- Higiene bucal (neteja + revisió per sessió): **20€**
- Extracció simple de peces bucal: **20€**

FINANÇAMENT SENSE INTERESSOS

I 25% DE DESCOMPTE EN LA RESTA DE TRACTAMENTS

5 CLÍNQUES AMB TOTES LES ESPECIALITATS

BARCELONA: Roger de Flor, 271 Tel.: 93 459 06 07
HOSPITALET: Av. Ponent, 19 Tel.: 93 448 21 23
SABADELL: Via Alexandra, 12 - 14 Tel.: 93 724 40 99
GIRONA: Av. Sant Francesc 21, 3^a A Tel.: 972 41 02 05
FIGUERES: Caamaño 4, 1^a 2ª Tel.: 972 67 29 28

www.odontquality.cat

Aus fàcils d'identificar

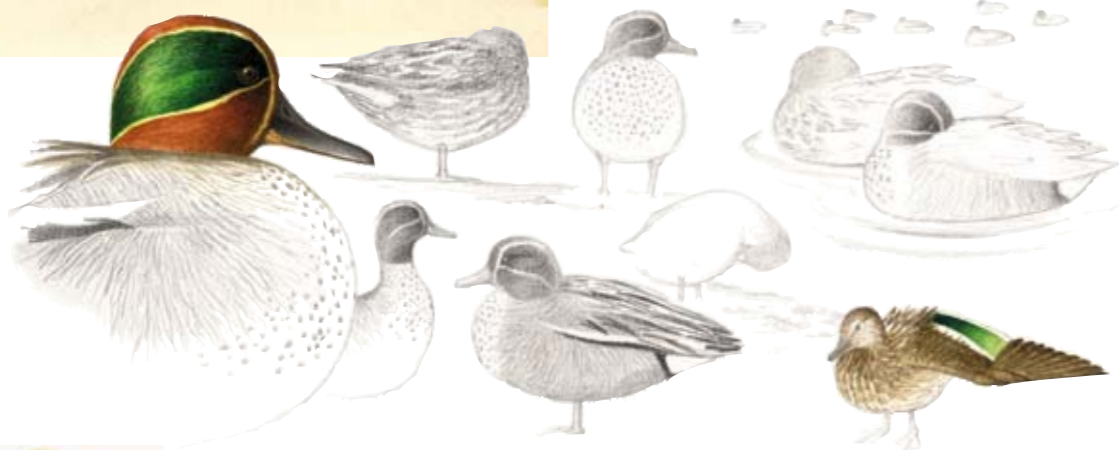
En el número anterior us animava a conèixer els ocellets dels nostres camps, però després vaig pensar que potser era una tasca complicada per als que no esteu iniciats en ornitologia. Doncs bé, ens podem iniciar anant a observar aus més grans i tranquil·les per aprendre a distingir-les ràpidament. Les basses i maresmes del Delta del Llobregat són un lloc perfecte per començar a fer-ho, ja que és molt a prop i hi ha bons observatoris. Altres zones igualment aptes poden ser el Delta de l'Ebre o els Aiguamolls de l'Empordà. Els anàtids (ànecs) són molt abundants en aquestes zones humides, sobretot a l'hivern, ja que a més dels que hi resideixen hi

trobem els que hivernen provinents del nord d'Europa. Podrem veure bandades senceres descansant i empolainant-se després d'una atafegada nit cercant aliment. Això ens permetrà estudiar amb deteniment cada animal amb l'ajuda dels prismàtics i una senzilla guia d'aus. I també dibuixar-los en el quadern! Aviat coneixeu els ànecs més comuns (6 o 7 espècies), a més d'altres aus aquàtiques habituals (altres 5 o 6). De vegades, una ocasional onada de fred al nord fa que arribin a les nostres latituds aus poc habituals, que s'afegeixen a l'espectacle. Així, en només tres visites hivernals, us asseguro que podreu identificar 18 o 20 espècies d'aus amb tota facilitat. I això només serà

L'espèl d'un observatori davant d'una bassa és la millor entrada al ric univers ornitològic. Aiguamolls de l'Empordà. Llapis de grafit i aquarel·la. Sovint hi podem veure l'arpella vulgar *Circus aeruginosus* –una femella en aquest cas– buscant preses de fàcil captura. Aquarel·la. Un dels ànecs més recognoscibles pel colorit i el bec desproporcionat és l'ànec cullerot *Anas clypeata*. Aquarel·la.

Algunes notes sobre xarxets comuns *Anas crecca*. És l'ànec més petit, vola rapidíssim i maniobra amb molta facilitat. El disseny del mascle és una capritxosa filigrana. M'encanta. Llapis de grafit i aquarel·la.

El xibec *Netta rufina* és habitual a les nostres zones humides. Els mascles dels anàtids, en general, són molt més fàcils de distingir que les femelles. Aquarel·la.

El xarxet arriba a les nostres basses a la tardor des de l'extrem nord d'Europa i Sibèria, on cria a l'estiu. Aquarel·la.

l'inici d'una activitat meravellosa, perquè les aus i els paisatges arriben a calar molt profundament dins nostre. Si podeu visitar alguna llacuna a l'interior de la Península, com les de Gallocañta (Saragossa), La Nava (Palència) o Villafáfila (Zamora) podreu conèixer altres magnífiques i insòlites aus com les oques (revisita 3/2009) o les grues, que també ens visiten durant l'hivern i que ja mai no podreu oblidar. 🐾

El falcó pelegrí *Falco peregrinus* és un rapinyaire depredador d'altres aus en espais oberts, de manera que també freqüenta aquests ambients per caçar en ple vol, mitjançant contundents atacs a gran velocitat, ocells petits i aus tan grans com els anàtids. Llapis de grafit.

Quadern de camp del meu viatge de tardor amb un ramat transhumant, tornant de la serra a les deveses. Al novembre coincidirem amb les grues que baixaven del nord cap a les llacunes manxegues i extremenyas. Arriben a centenars i són tan grans i elegants que contemplar-les és una meravella. Llapis de grafit i aquarel·la.

Observació de cigne cantaire *Cygnus cygnus* al nord d'Irlanda. En ocasions excepcionals és possible veure'n alguns exemplars als nostres aiguamolls a causa de la intensa cruada d'alguns hiverns, que dona lloc a unes condicions d'alimentació molt difícils a la resta d'Europa. Llapis de grafit i aquarel·la.

La dels ardèids és una altra gran família d'aus lligades a les zones humides, moltes de les quals es reproduïxen aquí. Martinet blanc *Egretta garzetta* lluint el plomatge reproductor. Aquarel·la.

Com hem fet en les darreres edicions, continuem repassant el que ha estat la revista del Zoo durant els darrers 49 anys. Aquest cop parlarem del número dotze, que es va publicar l'octubre del 1971, amb una novetat destacada: un format de mides diferents, tot i que, en línies generals, tant el grafisme com l'estructura de la revista no havien variat. La fotografia escollida per a la portada fou la d'una pantera nebulosa *Neofelis nebulosa* a color, que aleshores formava part de la col·lecció zoològica i es trobava ubicada en el complex de felins de la zona nord del Parc.

Canvi de format amb el nº 12

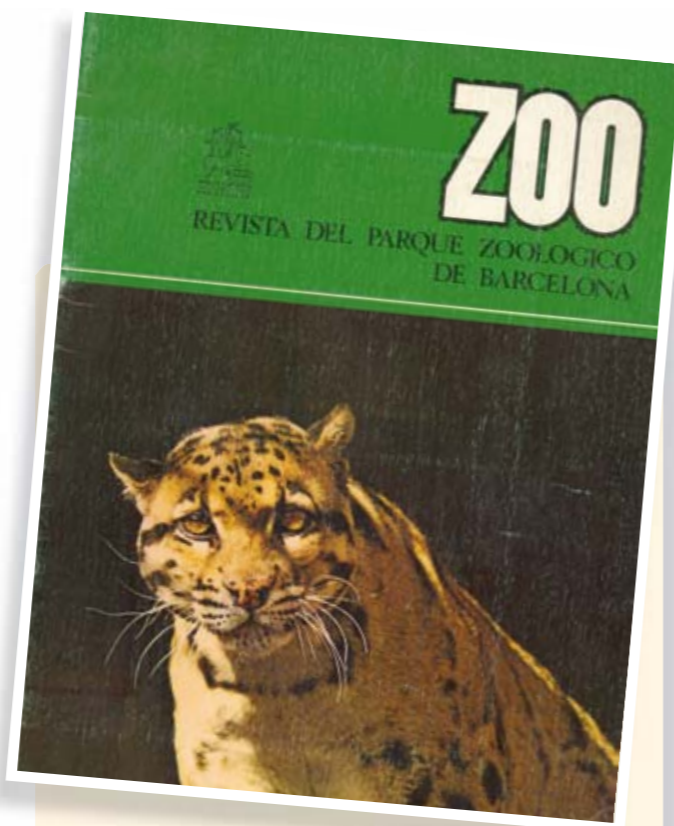
El primer article el signa el director del Zoo de Barcelona, Antoni Jonch i Cuspinera, que ens fa un resum del congrés zoològic celebrat a Praga. En aquest congrés es va posar de manifest la importància que estaven assolint les diferents associacions zoològiques que regulaven d'una manera oficiosa els criteris de treball dels parcs zoològics. A més, ens fa una petita descripció de la visita al Zoo de Praga, del qual destaca principalment la col·lecció d'antílops, a part del programa de cria del cavall de Przewalski. Amb l'arribada cada cop més nombrosa de turistes d'arreu d'Europa a Espanya, José Luis Herrero Tejedor ens planteja en un dels seus articles l'interès turístic dels parcs zoològics. L'autor fa un recorregut per les claus que considera bàsiques en l'oferta turística d'un espai zoològic, que van des de la varietat d'espècies fins a les instal·lacions enjardinades dels parcs.

Si continuem avançant per les pàgines de la publicació, trobem un fantàstic article sobre la protecció de les aus en terres catalanes, escrit per Joaquim Maluquer Sostres. Maluquer hi presenta les diferents problemàtiques que condueixen a moltes espècies autòctones a l'extinció i exposa alguns dels projectes que es porten a terme per protegir aquests animals. En un dels passatges del text, Maluquer parla precisament d'una de les espècies més emblemàtiques en qüestió de conservació de fauna a Catalunya, la gavina corsa, de la qual diu textualment: "pràcticament no es pot fer res per a la conservació d'aquesta espècie". Per sort, aquest és un exemple clar que mai no és tard, i en el cas de la gavina corsa, el nombre d'exemplars de la qual ha anat en aug-

ment durant els darrers anys, la població que viu a les nostres comarques ha esdevingut el principal reservori de l'espècie a la Mediterrània, amb un 80 % del total mundial.

Més endavant trobem un article d'una de les col·laboradores més prolífiques de la nostra revista, Rosario Nos de Nicolau. En l'article "Las relaciones madre-hijo en los animales" ens presenta diferents aspectes d'aquesta branca de l'estudi del comportament d'algunes espècies.

Finalment, un dels articles més interessants de la revista el signa Jordi Sabater Pi, que ens parla de manera científica, tot i que força amena, dels nius i llits que es construeixen els goril·les de plana que viuen en llibertat. 🐾

LA REVISTA DEL ZOO DIGITALITZADA

L'any que ve farà 50 anys que es va publicar la primera revista del Zoo, l'any 1962. Aquest important fons documental, que recull bona part de la història de la nostra institució, estarà a disposició de tothom gràcies a la digitalització de tota la col·lecció que hem iniciat. Els números corresponents al període 1962-1966 ja els podeu consultar al web.

El nou repte de l'Institut Jane Goodall (i de tots): Oferir als ximpanzés l'oportunitat de viure a la selva

En una visita que va fer a Brazzaville, Congo, fa dues dècades, la doctora Jane Goodall va descobrir una petita cria de ximpanzé, gairebé moribunda, lligada en una parada d'un mercat. La seva mare havia estat morta per obtenir-ne la carn i la cria podia valer com a mascota. La Jane s'hi va acostar i fent unes vocalitzacions apreses dels ximpanzés salvatges va aconseguir que la cria reaccionés i se li il·luminés la mirada. La doctora Goodall sabia que no podia deixar allí aquella petita, i aquest ha estat el seu lema de vida. Va fer intervenir les autoritats que van confiscar l'animal, al qual va poder oferir així refugi i cures veterinàries. Aquella ximpanzé va ser batejada per la Jane com a **Little J**, i va ser la primera que l'IJG va rescatar al Congo.

Cria acabada d'arribar a Tchimpounga

Seguint la filosofia de la fundadora, els darrers 19 anys l'Institut Jane Goodall ha treballat incansablement per assegurar el benestar dels ximpanzés orfes confiscats per les autoritats congoleeses. Aquestes cries són cuidades durant la resta de la seva vida al **Centre de Rehabilitació de Ximpanzés de Tchimpounga (CRCT)**, el santuari de ximpanzés més gran d'Àfrica, dirigit per la veterinària gallega Rebeca Atencia. A l'IJG Congo es fan, a més, tasques educatives i de sensibilització ciutadana, alhora que es formen ecoguardes i oficials encarregats d'aplicar la llei.

El CRCT es troba dins la Reserva Natural de Tchimpounga, també sota custòdia de l'IJG, i alberga ximpanzés salvatges a més d'altres espècies. Cobreix un total de 523 km² i inclou tres àmplies illes repoblades al riu Kouilou.

Dissenyat originalment per tenir cura i donar refugi a 30 ximpanzés, el Centre de Rehabilitació de Tchimpounga ha hagut d'anar creant nous recintes a causa del flux incessant de ximpanzés i micos rescatats. Ara acull **més de 150 individus**, entre ells **Kudia**, **Kauka** o **Petit Prince**, que de moment no poden ser reintroduïts a la selva per diversos motius (manca de llocs protegits, qüestions

de seguretat, logístiques i econòmiques, etc.). Molts d'ells hauran de passar la resta de la seva vida al Centre, sent atesos a causa de problemes físics o psíquics (alguns ximpanzés poden viure més de 60 anys en captivitat).

S'ha arribat a un punt en què **és absolutament crític expandir les instal·lacions del CRCT**, per aconseguir que els ximpanzés tinguin un major benestar físic i emocional, i alhora més seguretat per al personal del Centre. Per això s'ha endegat un projecte per transferir com més aviat millor uns 60 ximpanzés a un nou lloc: les illes de **Tchindzoulou**, **Ngombe** i **Tchibebe**. Aquest projecte suposa un gran desafiament logístic i econòmic, i requereix la construcció de moltes infraestructures, la importació d'alguns materials, vehicles, i personal especialitzat. És per això que l'**Institut Jane Goodall Espanya** posarà en marxa pròximament una campanya d'ajuda per a la construcció de les infraestructures. Diverses oficines de l'IJG al món hi col·laboraran, i l'**IJG Espanya s'ha proposat aconseguir com més aviat millor 7.000 euros per a un dels recintes** que hi haurà en una de les illes, que rebrà el nom de «**Members de l'Institut Jane Goodall Espanya**» per agrair l'esforç de tots. És imperiós aconseguir els diners aviat per poder avançar en la construcció abans que comenci la temporada de pluges, i així fer possible aquest somni, aquest desafiament, **aquest repte moral que com a humans tenim de donar una segona oportunitat a aquests éssers als quals la nostra espècie ha pres la primera. Comptem amb tots vosaltres per fer-lo realitat.** 🐾

Més informació a: www.janegoodall.es

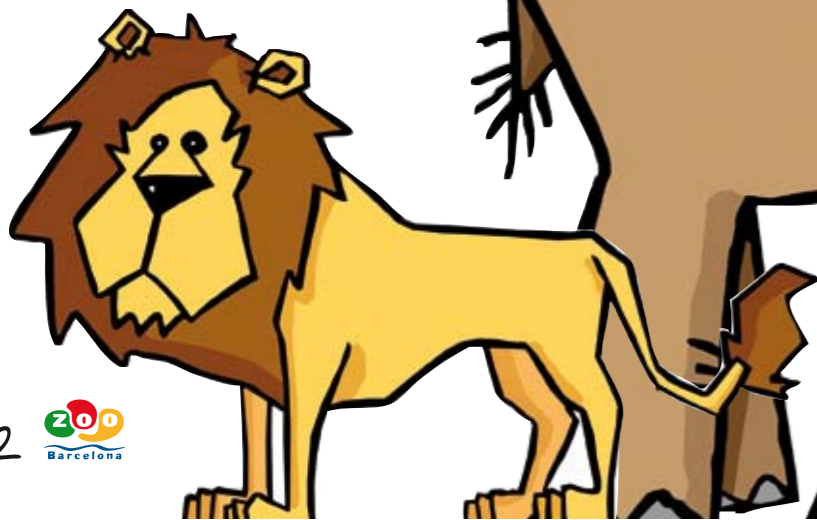
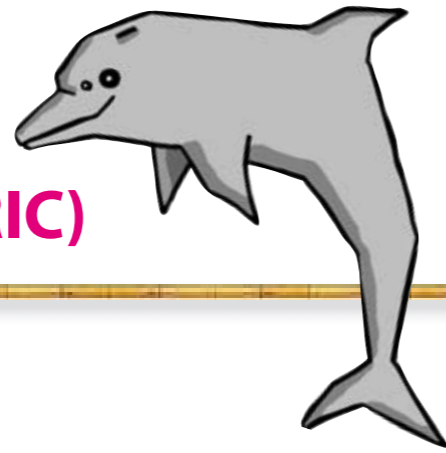
Els ximpanzés necessiten benestar físic i emocional

Amb el suport de...

Patrocinadors programa de recerca i conservació (PRIC)

Amb el suport de...

Patrocinadors B:SM

Col·laboradors

Adoptants

Cigonyes

Tortuga gegant de les Seychelles

Cocodril de Siam

Cigonya blanca

Panda vermell

Llúdrria

TIBIDABO

EL TEU PARC

A l'estiu obert de dimecres a diumenge

Ajuntament de Barcelona

www.tibidabo.cat